

Avdelningen för energieffektivisering
Enheten för resurseffektiva produkter
Carmen Butler
016-542 06 28
carmen.butler@energimyndigheten.se

Utrikesdepartementet

Yttrande angående betänkandet Marknadskontrollmyndigheter – befogenheter och sanktionsmöjligheter

Sammanfattning

- Statens energimyndighet (Energimyndigheten) tillstyrker betänkandet i huvudsak.
- Energimyndigheten avstyrker förslaget om att färre statliga myndigheter ska genomföra marknadskontroll.

Energimyndighetens ställningstagande

Energimyndigheten är positiv till betänkandet då det kan bidra till en effektivare marknadskontroll i Sverige och därmed en rättvis konkurrens och skydd för konsumenten.

Energimyndigheten kommer att omfattas av den nya horisontella lagen om marknadskontroll som föreslås av utredningen. Dock finns mycket av det som kan komma att regleras i en sådan ny lag (t ex rätt till information, rätt att tillträda lokaler förutom bostäder, biträde av polismyndigheten, möjlighet att utfärda beslut om förelägganden, vitesförelägganden och förbud, omedelbar verkställbara beslut) redan reglerat i sektorspecifika författningar som reglerar den marknadskontroll som Energimyndigheten genomför.

Utöver det har Energimyndigheten följande mer specifika synpunkter om myndighetens ställningstagande:

Det föreslås i betänkandet att färre statliga myndigheter bör ha marknadskontrollansvar (s 269). Energimyndigheten anser att en sådan reglering går emot trenden att produktlagstiftning regleras på ett alltmer tekniskt sätt. Mer detaljerad reglering kräver bättre fackkunskap för att genomföra effektiv sektorspecifik marknadskontroll. Vidare vad gäller marknadskontroll av ekodesign och energimärkning, anser Energimyndigheten att en sådan

sammanslagning skulle riskera att en produktsäkerhet prioriteras över andra krav som behöver kontrolleras för att Sverige och EU ska kunna uppnå miljö- och klimatpolitiska mål.

Samtidigt anser Energimyndigheten att det stämmer att det kan vara svårare för den enskilde att skapa sig en överblick över gällande regelverk och över hur kontrollen är organiserad. Därmed ställer sig Energimyndigheten positivt till förslaget till en gemensam lag för marknadskontroll. Det är ett positivt första steg mot en mer standardiserad praxis. Vidare kan man förstärka Swedacs koordinerade roll, samt utveckla en tydligare webbportal för näringsidkare vars produkter omfattas av olika sektorspecifika krav. På så sätt skulle problem med effektiviteten av marknadskontroll kunna förbättras utan en ändring av hur marknadskontrollmyndigheter organiseras.

Energimyndigheten delar betänkandets slutsats om att ökad effektivitet kan uppnås genom strategisk planering och bättre myndighetssamarbete (s. 271). Mycket av detta kan lösas genom utveckling av bästa praxis, bättre metoder för screening risker på marknaden, bättre indikatorer för marknadskontroll och bättre uppföljning.

Specifika synpunkter

I betänkandet föreslås att en regel om sanktionsavgifter bör föras in i den föreslagna lagen (s 254). Energimyndigheten ställer sig frågande till hur det kan fungera med två sanktionsmöjligheter, nämligen viten och sanktionsavgifter, och hur marknadskontrollmyndigheter i Sverige kan undvika onödig variation i praxis. Det kan vara önskvärt att ta bort vitet helt för att undvika variation i marknadskontrollmyndigheters praxis samtidigt som man behåller en sanktionsavgift, eftersom en sanktion med sitt enklare förfarande ger bättre möjlighet att bedriva en effektiv marknadskontroll i Sverige.

Vad gäller storleken på sanktioner skrivs det att det inte är oskäligt att ta ut avgift om den avgiftsskyldige har ekonomiska problem eller om avgifter annars ter sig hög i förhållande till den avgiftsskyldiges ekonomiska förhållanden (s 261). Energimyndigheten noterar att utredningen på så sätt avviker från förarbetena avseende Lag (1985:206) om vite, där det framgår att vitesbeloppet inte ska sättas så högt att det kan försätta näringsidkaren i konkurs.

Vad gäller avgiftsskyldighetens utformning (s. 262) ställer sig Energimyndigheten positivt till att en avgift kan utfärdas utan fördröjning vad gäller verkställigheten av avgiften som är givet när marknadskontrollmyndigheten måste ansöka om utdömning av vitet hos en förvaltningsdomstol. Det är också positivt att en näringsidkare har möjligheten att överklaga avgiften och begära inhibition från förvaltningsdomstolen. Det kan leda till effektivare marknadskontroll.

Det är värt att notera ett förslag om tystnadsplikt som finns i en relaterad remiss benämnt "PM Energimärkning". Enligt 8 § i förslaget till en ny lag om märkning

Datum
2018-01-09

av energirelaterade produkter, får den som har befattat sig med ett ärende som gäller marknadskontroll enligt energimärkningsförordningen och denna lag inte obehörigen röja eller utnyttja det som den då har fått veta om någons affärs- eller driftsförhållanden. Förslaget gäller framför allt externa konsulter som kan komma i kontakt med sådana uppgifter. Det kan övervägas huruvida det finns behov av en sådan bestämmelse i en ny horisontell lag om marknadskontroll i Sverige.

Beslut i detta ärende har fattats av avdelningschef Anita Aspegren. Därutöver har enhetscheferna Anna Johansson Norlén, Mathias Normand, Tore Carlsson, Anette Persson, Helena Axelsson, biträdande enhetschef Carin Karlsson, tf enhetschef Tobias samt juristen Carmen Butler deltagit. Vid den slutliga handläggningen har därutöver deltagit handläggarna Anders Hallberg, Lina Kinning och Marie Blom. Föredragande har varit juristen Carmen Butler.

Anita Aspegren

Carmen Butler